

Dar přítele zahradníka

Získali jste netbook v reklamní akci, nebo jste si jej prostě koupili za neodolatelně výhodnou cenu? Tak jako tak se vám jistě bude hodit softwarová výbava, **ŠITÁ NA MÍRU** populárním minipočítačům.

RADEK KUBEŠ

Ať už jste si koupili sekačku a získali společně s ní i netbook, nebo vám jej daroval strýček, který skutečně chtěl jen motorovou pilu, a ne počítač, určitě chcete ze svého nového minipočítače získat maximum. S ohledem na výkon hardwaru netbooků je však třeba volit softwarovou výbavu s rozvahou. Při výběru používaných programů je nutné hledět jak na prostor, který zaberou na disku či paměťové kartě, tak i na jejich náročnost na výpočetní výkon počítače. A propos, když už jste počítač dostali zdarma nebo za v současné době velmi nízké ceny, nebudete přece za jeho programovou výbavu platit.

Při výběru aplikací pro netbooky tedy vycházíme ze třech základních předpokladů:

1. Software je zdarma.
2. Programy pracují pod Windows XP i na výkonově slabších strojích.
3. Celý softwarový balík by neměl přesáhnout kapacitu 8GB paměťové karty SDHC.

Programy z článku je možné použít jak v netboocích s SSD pevnými disky, tak i s běžnými harddisky.

Začněte zabezpečením: Antivir a firewall

Dříve než začnete stahovat a instalovat další software pro svůj netbook, je třeba jej zabezpečit před viry, červy a dalšími útoky z inter-

netu. Samozřejmě součástí bezpečnostní výbavy je antivir a firewall.

Z mnoha zdarma dostupných antivirů vybíráme pro váš netbook inovativní produkt **Panda Cloud Antivirus**, který je velmi málo náročný na kapacitu operační paměti a výpočetní výkon počítače. Panda Cloud Antivirus využívá technologie cloud computingu, v tomto případě reprezentované servery výrobce programu, které pomáhají s analýzou souborů, a sítí dalších uživatelů, která pomáhá odhalit i nejnovější typy škodlivého softwaru, dříve než stihnou zareagovat konvenční antiviry se svými aktualizacemi. Panda Cloud Antivirus je ze své podstaty samozřejmě neúčinnější v době, kdy je počítač připojen k internetu.

Pokud z nějakého důvodu nechcete používat antivir Panda Cloud Antivirus, nabízí se i alternativní řešení, například v podobě nástroje **Comodo Antivirus**. Jde o běžný typ antiviru s kontrolou dat v reálném čase, skenováním na vyžádání, pravidelnými kontrolami a častými aktualizacemi.

Z bezplatně použitelných firewallů vám doporučujeme **Comodo Firewall**, který ohlídá váš počítač před útoky z internetu a zároveň odhalí podezřelé chování instalovaných

aplikací. U programů, kde není firewall schopen rozhodnout sám, budete dotazováni na povolení nebo zákaz jejich komunikace s internetem. Comodo Firewall se pravidelně aktualizuje a po jeho úvodním nastavení se o jeho další fungování již nemusíte příliš starat. Comodo Firewall i Comodo Antivirus je možné instalovat současně, pomocí společného instalátoru Comodo Internet Security. V průběhu instalace jen odmítnete instalaci zbytečného doplňku Comodo HotSurf pro internetový prohlížeč i přenastavení výchozího vyhledávače, domovské stránky prohlížeče a DNS serverů.

Práce s internetem: Stále on-line

Posláním netbooků je především práce s internetem – kdykoliv a kdekoliv. K tomu je ale třeba počítač náležitě vybavit. Začneme nástrojem **NetStumbler**, který vám pomůže vyhledat všechny dostupné Wi-Fi sítě a přístupové body, včetně jejich parametrů (rychlost připojení, typ zabezpečení, MAC adresa ad.). Pomocí nástroje NetStumbler tak snadněji najdete vhodnou síť, ke které se můžete připojit.

Základem internetové výbavy počítače je samozřejmě internetový prohlížeč. Přestože Windows XP obsahuje Internet Explorer (který vám doporučujeme aktualizovat vždy na nejnovější verzi), obětujte ještě přibližně 20 MB prostoru disku pro instalaci **Firefoxu**. Populární interne-

NAJDETE NA CHIP DVD

Programy pro netbooky

- Panda Cloud Antivirus ► antivir
- Comodo Internet Security ► firewall
- NetStumbler 0.4.0 ► hledá Wi-Fi sítě
- Mozilla Firefox 3.5.2 ► internetový prohlížeč
- QIP 2005 ► ICQ klient
- digsby ► komunikační klient
- Thunderbird 2 ► poštovní klient
- OpenOffice.org 3.1 ► kancelářský balík
- Foxit Reader 3.0 ► prohlížeč PDF
- PDF-XChange Viewer 2 ► prohlížeč PDF
- 7-Zip 4.65 ► komprese souborů
- K-Lite Codec Pack 5.0.0 ► balík kodeků
- Winamp 5.56 ► přehrávač multimédií
- IrfanView 4.25 ► prohlížeč obrázků
- Paint.NET 3.36 ► grafický editor
- CCleaner 2.22.968 ► čistí systém

► NA DVD: Programy k tomuto článku najdete pod indexem **NETBOOK**

RADÍ

On-line aplikace: Šetřete místo na disku

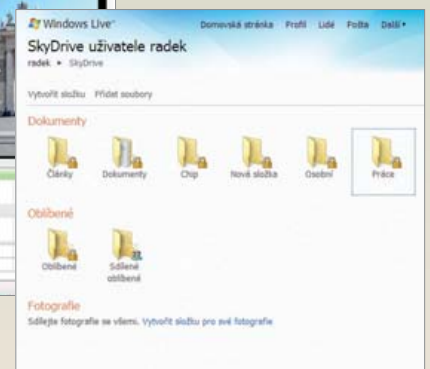
Diskový prostor v netboocích bývá velmi omezený a není radno s ním plýtvat. Přitom si můžete snadno ušetřit instalací různých aplikací použitím jejich internetových alternativ. Mezi zdarma použitelnými internetovými programy najdete komunikátory, kancelářské

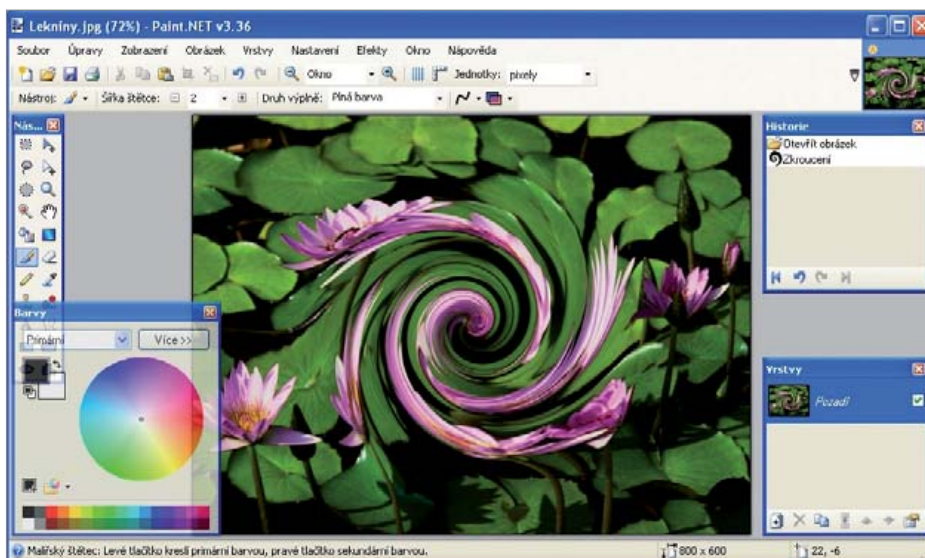
aplikace, grafické editory, antiviry nebo i programy na konverzi různých formátů souborů či úpravy videa. Nabídka on-line aplikací je nečekaně bohatá a jejich funkce jsou více než dostatečné. Podrobně jsme se internetovými aplikacemi věnovali v minulém Chipu.

Úpravy on-line: Grafický editor na stránce www.pixlr.com/editor nabídne funkce, které fotograf využije.

Místo pro netbook: SkyDrive od Microsoftu vám poskytne 25 GB pro dokumenty a fotografie.

Grafický editor: Paint.NET je na systémové zdroje nenáročný, funkcemi ovšem velmi dobře vybavený grafický editor.

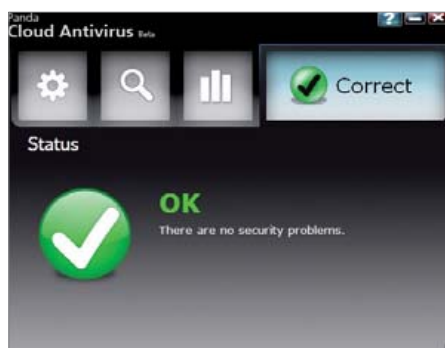
ový prohlížeč se vám za to odvděčí obrovskou nabídkou šikovných doplňků.

Internet ale samozřejmě nepředstavuje jen surfování po webu – nesmíme zapomenout ani na nepřetržitou komunikaci s přáteli. Pokud máte nejvíce přátel v síti ICQ, rozhodně zapomeňte na instalaci originálního ICQ klienta. Nejen pro netbooky je daleko vhodnější klient **QIP**, s minimální velikostí a nároky na operační paměť počítače. Nechybí v něm přitom žádná z funkcí pro správu seznamu kontaktů a komunikaci s přáteli.

S mnoha komunikačními sítěmi a protokoly si poradí aplikace **digsby**. Vedle podpory ICQ, Yahoo!, MSN nebo Google Talku nabízí digsby i upozornování na nové e-maily (Yahoo!, Gmail, Hotmail ad.) i na nové zprávy v sociálních sítích Facebook, Twitter, MySpace a LinkedIn. V průběhu instalace digsby odmítněte tlačítkem »Decline« stažení a instalaci dalších nástrojů (Registry Power Cleaner a PC Confidential) a nechte instalovat skutečně jen digsby. Poté si vytvořte nový účet (klikněte na odkaz »Don't have an account?« a vyplňte registraci), přihlaste se k digsby a pak i ke všem službám a sítím, které chcete používat.

K originálnímu klientovi pro komunikační síť **Skype** neexistuje žádná alternativa, proto pokud chcete pomocí této oblíbené služby telefonovat po internetu, zařadte klienta Skype do základní softwarové výbavy svého netbooku. Jeho nejnovější verze nabízí například funkci sdílení pracovní plochy počítače s dalšími uživateli a slibuje opět o něco vyšší kvalitu přenášeného obrazu a zvuku.

Ve výbavě netbooku samozřejmě nemůže chybět ani e-mailový klient. Pomiňme placený Outlook, konzumující neúměrnou porci výkonu i kapacity pevného disku, a podívejme se na

Inovace v ochraně: Panda Cloud Antivirus využívá ke kontrole dat síť speciálních serverů a šetří výkon vašeho počítače.

přístup k e-mailům bez připojení k internetu, tak jak jej nabízí například Gmail. Přihlaste se ke svému Gmail účtu a klikněte na odkaz »Offline« v horní části stránky. V nově otevřeném okně klikněte na »Instalovat« a v dalším okně pak na tlačítko »Nainstalovat technologii Gears«. Stáhněte a spusťte instalační balíček a po dokončení instalace restartujte prohlížeč. Opět se přihlaste k účtu na Gmailu a klikněte na odkaz »Offline«. V otevřeném okně pokračujte tlačítkem »Další«, potvrďte důvěryhodnost webu a nechte si vytvořit zástupce Gmailu v počítači. Aplikace pro off-line přístup k e-mailům se doinstaluje a stáhne do počítače zprávy z vaší internetové schránky. I bez připojení k internetu pak můžete se svými e-maily pracovat v prostředí internetového prohlížeče. Veškeré akce se synchronizují při příštím připojení k internetu. Nastavení parametrů off-line přístupu najdete pod záložkou »Offline« v nabídce konfigurace Gmailu.

Pokud se neobejdete bez klasického e-mailového klienta, instalovaného v počítači, použijte **Thunderbird**. Jedná se o kompletně vybaveného e-mailového klienta s podporou všech používaných protokolů a kompletní nabídkou funkcí pro práci s elektronickou

INFO

Než začnete: Dovybavení Windows

Dříve než se pustíte do instalace softwaru do svého nového netbooku s Windows XP, pamatujte na aktualizaci operačního systému a doplnění výbavy nezbytné pro provoz dalších aplikací.

Nejdříve si zkontrolujte, zda instalace Windows obsahuje i **Service Pack 3** (»Ovládací panely«, ikona »Systém«, záložka »Obecné«). Poslední servisní balíček k Windows XP sice nepřináší nové funkce nebo zásadní vylepšení, ale jde především o souhrn bezpečnostních oprav, které můžete jednorázově snadno instalovat.

Dále vám určitě doporučujeme použít **Chip Update Pack**, souhrn všech nejnovějších aktualizací a oprav Windows XP se Service Packem 3. Instalátor vám nabídne i instalaci přehrávače Windows Media Player 11 a prohlížeče Internet Explorer 8. Přehrávač můžete v zájmu úspory kapacity disku vynechat a použít namísto něj Windows Media Player Classic, popisovaný v článku.

Z dalších aktualizací vám doporučujeme především Microsoft .NET Framework 3.5, který ke svému fungování využívá řada dalších aplikací.

Ovladače hardwaru (např. SSD disků) pro svůj konkrétní model netbooku hledejte na webu jeho výrobce, rady pro jejich instalaci pak například na diskusních fórech. Pro Acer Aspire One, rozdávaný v akci Mountfieldu, najdete zajímavé tipy a diskusní témata na webu www.aspire-one.cz.

Ani u netbooku byste neměli zapomínat na pravidelné čištění registru Windows a pevného disku od zbytečnosti – výkon netbooků a kapacita jejich disků nejsou natolik velkorysé, abyste mohli tolerovat jejich zanášení zbytečnými. Dočasná a nepotřebná data, poškozené záznamy v registru i data stažená během surfování po internetu vyhledá a spolehlivě odstraní nástroj **CCleaner**. Jen pravidelnou údržbou zajistíte dobrou kondici svého netbooku.

poštu. Ve výbavě nechybí ani vespělý filtr nevyžádané pošty.

Mobilní kancelář: Pracujte na cestách

Lehounké netbooky s relativně slušnou výdrží na baterie svádějí k práci na cestách. Odradit vás může snad jen velikost displeje a malá tlačítka klávesnice. Při běžné práci s textovými dokumenty, tabulkami, prezentacemi a formuláři se dokonce můžete obejít i bez instalace balíku kancelářských aplikací do počítače. Stejně jako v případě Gmailu využijeme off-line přístup ke službě Googlu, konkrétně k souborům kancelářských aplikací **Google Dokumenty**

(docs.google.com). Opět použijte odkaz »Offline« a postupujte stejně jako při instalaci offline přístupu k poště na Gmailu. Nástroje služby Google Dokumenty vám umožní pracovat s běžnými typy dokumentů, exportovat je do standardních formátů a také je přímo na internetu sdílet s dalšími uživateli.

Z klasických kancelářských balíků k instalaci do počítače splňuje podmínku bezplatného použití především **OpenOffice.org**, kompletní soubor nástrojů na práci s texty, tabulkami, grafy, prezentacemi, databázemi i grafickými schématy. Oproti službě Google Dokumenty získáte pokročilejší nástroje na tvorbu a formátování dokumentů a například i kontrolu českého pravopisu. OpenOffice.org si v nejnovější verzi poradí i s dokumenty Office 2007 ve formátu OpenXML (DOCX, XLSX ad.).

Na otevírání PDF dokumentů, na internetu bohatě rozšířených, rozhodně neinstalujte zbytečně Adobe Reader. Nabízí se malý a rychlý prohlížeč **Foxit Reader**, nebo ještě lépe **PDF-XChange Viewer**. Aplikace PDF-XChange Viewer vypadá i funguje v podstatě stejně jako běžné prohlížeče PDF dokumentů, navíc však přidává řadu funkcí pro komentování dokumentů. Kromě běžných funkcí, jako snímkování vybraných částí dokumentů, výběr textů a jejich zkopírování do schránky či převod PDF dokumentů na obrázky (JPG) obsahuje program i mnoho dalších nástrojů. Nabízí se především vkládání „bublin“ s komentáři, vkládání celých textových bloků, „orazítkování“ dokumentů, zvýrazňování, škrtnutí a podtrhování textů i kreslení geometrických tvarů. U všech nově vložených objektů či komentářů je k dispozici nastavení jejich vlastností (barvy, velikost, fonty atd.).

Při práci se soubory se vám může hodit také aplikace pro vytváření a rozbalování komprimovaných balíčků, ideálně v podobě open-source nástroje **7-Zip**. Program si poradí se všemi běžnými typy komprimovaných archivů, především nepoužívanějšími formáty ZIP (vytváření i rozbalování) a RAR (jen rozbalování). Pou-

žit můžete i vlastní formát programu 7z s velmi dobrým kompresním poměrem.

Zábava na cestách: Video a hudba v netbooku

Přehrávání filmů v netboocích je limitováno hned několika faktory. Jde především o celkově nižší výkon procesoru, absenci optické mechaniky a, dle vybavy, i malou kapacitu disku. Nepočítejte tedy s přehráváním FullHD videa, nic vám ovšem naopak nebrání v přehrávání DivX filmů nebo filmů zkopírovaných z DVD. Přehrávání hudby v netboocích je samozřejmě bezproblémové.

Základním kamenem vybavy pro přehrávání multimédií je balík kodeků pro dekodování různých formátů obrazu a zvuku. **K-Lite Codec Pack** je rozšířený a často aktualizovaný soubor kodeků, dostupný ve třech různě vybavených verzích. Pro přehrávání všech běžných typů videa byste si měli vystačit s verzí Standard, která zároveň obsahuje i přehrávač **Media Player Classic** (Home Cinema). Pro přehrávání filmů stažených z internetu (včetně např. i FLV z YouTube a dalších videoseverů) nebo DVD tato vybava bohatě postačí.

Klasikou mezi přehrávači hudby je průběžně vylepšovaná aplikace **Winamp**. Přehrává se poradí se všemi běžnými typy hudebních souborů, přehrává video a zvládne i vícekanalový zvuk. Připojení k internetu můžete využít k přehrávání internetových rádií či televizí. Winamp umí také synchronizovat obsah přenosných přehrávačů nebo stahovat informace o přehrávaných skladbách z internetu. Výhodou je rovněž existence stovek zásuvných modulů, rozšiřujících funkce a možnosti použití přehrávače.

Do kategorie zábavy patří jistě také prohlížení a další práce s digitálními fotografiemi a grafikou. Zde je zásadním limitem velikost a rozlišení displeje netbooku, přesto je možné jej použít k náhledu pořízených fotografií (i díky vestavěné čtečce SDHC karet) a drobným úpravám. S programem **IrfanView** můžete na netbooku prohlížet digitální fotografie a různé další typy obrázků a provádět i jejich základní úpravy (otáčení, ořezávání, úprava jasu,

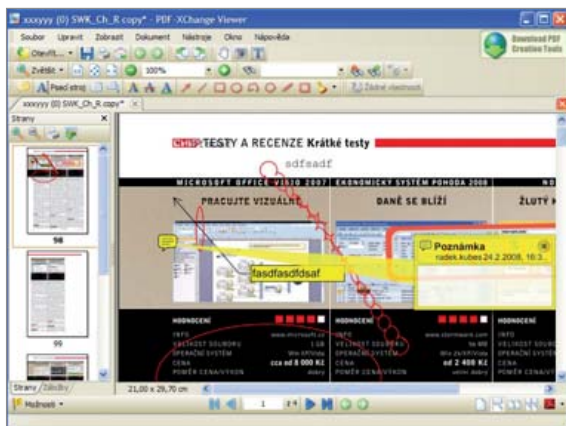
Výkonu i místa na disku je jen omezené množství

kontrastu a barev ad.). Do pokročilejších úprav fotografií, včetně práce s vrstvami, se můžete pustit s programem **Paint.NET**. Aplikace nabízí bohatou paletu funkcí pro kreslení, retuše, úpravy barev a dalších vlastností snímků i aplikaci grafických efektů a filtrů s podrobným nastavením. Grafický editor s minimální velikostí instalace potřebuje ke svému provozu Microsoft .NET Framework.

Netbook na maximum: Volte software s rozvahou

U netbooků se více než u jiných počítačů vyplatí pečlivě volit jejich softwarovou vybavu. Zatímco klasické počítače i většina dnešních notebooků disponují až přemírou výkonu, který běžní uživatelé často ani nevyužijí, netbooky na tom tak dobře nejsou. Vybírejte tedy používaný software s rozvahou a instalujte jen takové aplikace, které skutečně budete používat. Zůstane vám více prostoru na důležitá data i více výkonu na pohodlnou práci. ☑

RADEK.KUBES@CHIP.CZ

Upravuje PDF: PDF-XChange Viewer umí PDF dokumenty nejen prohlížet, ale zvládne také jejich komentování a další úpravy.

Antivir a firewall: Comodo Internet Security nabízí kompletní zabezpečení počítače s bohatými možnostmi nastavení.